

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci **žalobce: A. V.,** zastoupeného Mgr. Veronikou Moudrou, advokátkou se sídlem Praha 6, Ke Džbánu 566/2, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra, Praha 7, Nad Štolou 3,** v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 29. 1. 2004 č. j. 30 Az 99/2003 – 26,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 29. 1. 2004 č. j. 30 Az 99/2003 - 26 zamítl žalobu podanou žalobcem (dále i stěžovatel) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 5. 2003 č. j. OAM-2246/AŘ-2002, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 8. 10. 2001 č. j. OAM-34500/VL-10-PH-2000 o neudělení azylu dle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) a o nevztažení překážky vycestování ve smyslu § 91

zákona o azylu, a zamítnut rozklad podaný žalobcem.V odůvodnění rozsudku krajský soud mimo jiné uvedl, že z důkazů obsažených ve správním spise jednoznačně vyplývá, že žalobce nebyl pronásledován pro žádný ze shora uvedených zákonných důvodů. V souvislosti s tím správní orgán 1. stupně a následně i žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí podrobně zhodnotily situaci v Kyrgyzské republice týkající se stavu dodržování lidských práv. S odkazem na písemné podklady založené ve správním spise nebyla potvrzena v této zemi diskriminace rusky mluvící menšiny, ani diskriminace náboženských menšin včetně křesťanství, nebylo prokázáno, že by orgány státní moci takové typy diskriminace podporovaly. Z podkladů krajský soud dovodil, že v Kyrgyzské republice fungují mechanismy umožňující účinnou ochranu lidských práv jedince a to na takové úrovni, kterou je možno označit za dostatečnou i z pohledu mezinárodních standardů. Tomu závěru dle krajského soudu svědčí i fakt, že žalobce pro své zdravotní obtíže nebyl původně k vojenské službě povolán, když se tak následně mělo stát, bylo k jeho námitce přihlédnuto, nastoupit ihned nemusel a jeho aktuální zdravotní stav měl být znovu prověřován. Krajský soud nemohl také přehlédnout, že žalobce nepodal žádost o udělení azylu v době bezprostředně následující po jeho příchodu na území České republiky, ale až s poměrně značným časovým odstupem. Žalovaný postupoval správně, když zamítl rozklad a potvrdil prvoinstanční rozhodnutí o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu, neboť naplnění žádné ze zákonných podmínek pro udělení azylu vymezených v tomto zákonném ustanovení v žalobcově případě prokázáno nebylo.

Proti citovanému rozsudku krajského soudu podal žalobce včas kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel nesouhlasí s tím, že správní orgán I. stupně neuvěřil jeho tvrzení, když poukazoval na náboženskou a národnostní nesnášenlivost, pronásledování osob a nespravedlivé zacházení s občany ruské národnosti oproti občanům národnosti kyrgyzské, a s poukazem na to, že tvrzení otce bylo totožné, tudíž je jistě smyšlené a předem připravené. Odůvodnění správního orgánu proto stěžovatel považuje za nepřesvědčivé a nezákonné. Dle stěžovatele je v pořádku, že všichni členové rodiny sdělovali stejné zážitky, neboť museli prožívat tentýž děj. Bylo by spíše překvapivé, kdyby se jejich příběhy vzájemně rozcházely. Jsou-li však tvrzení účastníků stejného děje konzistentní, je možné takové tvrzení pokládat za přiměřeně pravděpodobné a pro účely posouzení případu za dostačující. K otázce tvrzení žadatelů o azylu ze zemí, jakou je například Kyrgyzstán, stěžovatel doplňuje, že nelze očekávat, že by žadatelé o azyl měli k dispozici listinný důkazní materiál či jiné důkazní prostředky. Stěžovatel má za to, že řízení u správního orgánu I. stupně bylo vadné též proto, že správní orgán I. stupně se v rozhodnutí nevypořádal s důkazy, které sám pro účely správního řízení shromáždil. Jedná se o zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států o dodržování lidských práv v zemi původu stěžovatele v letech 1999 a 2000, v nichž je potvrzeno, že pobyt na území Kyrgyzstánu je obecně nebezpečný. Stát proti tomu nemá odpovídající účinné zbraně, a proto tuto situaci ignoruje a tak vlastně i trpí. Zprávy dále potvrzují skutečnost, že občané kyrgyzské národnosti mají prioritní postavení a výhody oproti občanům jiné národnosti. Ve zprávě za rok 2000 a ve zprávách ČTK jsou také potvrzeny ozbrojené konflikty v oblasti Batken, i toto tvrzení stěžovatele se tedy zakládalo na pravdě. Ačkoliv ze zpráv vyplývá, že nepokoje byly spíše ozbrojeným konfliktem než válkou, je možné, že zblízka viděno mohl být tento konflikt vnímán spíše jako začátek války. Stěžovatel se domnívá, že chování třetích osob vůči jeho osobě popisovaná v rámci azylového řízení a situace v Kyrgyzstánu jako taková odůvodňují pocit ohrožení jeho zdraví a života, tudíž uplatnění § 12 písm. b) zákona o azylu ve spojení § 2 odst. 6 téhož zákona. Skutková podstata, z níž správní orgán I. stupně vycházel, tak nemá oporu ve spise. Stěžovatel již v řízení u krajského soudu poukazoval na to, že správní orgán I. stupně se nevypořádal

se všemi důkazy, a že jeho postup byl nezákonný, což krajský soud neshledal. Proto má stěžovatel za to, že rozsudek soudu je nepřezkoumatelný, neboť rozpor mezi spisem a výsledky řízení způsobuje vadu v řízení a taková vada mohla mít na za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé. Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i napadený rozsudek byly vydány v souladu s právními předpisy, a odkázal na správní spis. Dle názoru žalovaného neuvádí stěžovatel nic, co by dokazovalo nedůvodnost nebo protiprávnost předmětných rozhodnutí, legalizaci svého pobytu může stěžovatel řešit pomocí zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v platném znění. Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout a nepřiznat jí odkladný účinek.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal návrh na zahájení správního řízení o udělení azylu dne 15. 12. 2000. V návrhu uvedl jako důvod žádost o azyl skutečnost, že na hranici Kyrgyzstánu s Uzbekistánem začíná válka, kvůli ruské národnosti si nemohl nikde najít zaměstnání, v roce 1998 byl fyzicky napaden obyvateli kavkazské národnosti, proto se rozhodl odjet ze země. V České republice by stěžovatel chtěl pracovat. V pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 28. 2. 2001 stěžovatel uvedl, že z vlasti odjel kvůli nacionalismu k rusky mluvícím národům ve vlasti, z náboženských důvodů, pro nedostatek pracovních míst pro rusky mluvící národy. Dále uvedl, že z důvodu svého zdravotního stavu není způsobilý sloužit v armádě, když začala válka v srpnu roku 1999, přesto měl jít do války, protože je vyučený automechanik, opravoval by vojenskou techniku. Stěžovatel chtěl studovat vysokou školu, ale bezplatně se učili pouze Kyrgyzové, nemohl najít zaměstnání. Stěžovatel popsal také své výtky vůči islámskému náboženství a vylíčil několik případů, kdy se dostal do konfliktu s jinými občany. V případě návratu do vlasti se stěžovatel obával, že by jej čekal trest za to, že se vyhnul válce, případně za to, že žádal o azyl v České republice. V rozkladu podaném proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně stěžovatel trval na tom, že důvodem jeho žádosti o azyl je příslušnost k ruské národnosti, pro kterou je v Kyrgyzstánu pronásledován.

Součástí správního spisu jsou také části Zpráv o dodržování lidských práv za roky 1999 a 2000 v Kyrgyzstánu Ministerstva zahraničí Spojených států (dále jen „Zprávy o Kyrgyzstánu“).

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud zde považuje za vhodné předeslat, že není jeho úkolem znovu komplexně posuzovat otázku, zda stěžovateli měl či neměl být žalovaným azyl přiznán, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s. ř. s tvrzenými v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném platně podanou kasační stížností z úřední povinnosti.

Kasační stížností stěžovatel tvrdí důvod uvedený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá v oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí

správního orgánu měl zrušit. Stěžovatel se stále domnívá, že mu měl být udělen azyl dle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť chování třetích osob vůči němu popisovaná v rámci azylového řízení a situace v Kyrgyzstánu jako taková odůvodňují pocit ohrožení jeho zdraví a života. Stěžovatel vytýká správnímu orgánu I. stupně nedostatečně provedené dokazování. Nejvyšší správní soud konstatuje, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru a ve spisu obsažený vede k jiným skutkovým závěrům, než jaké učinil rozhodující orgán. Skutková podstata nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr přijatý rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál je nedostačující ke zjištění správného skutkového závěru. Uvedené vady řízení však v projednávané věci nebyly shledány.

Nejvyšší správní soud má za to, že v rámci správního řízení o udělení azylu provedly oba rozhodující orgány (žalovaný i správní orgán I. stupně) řádné dokazování, když si opatřily dostatek podkladů pro rozhodnutí, přičemž vycházely především z tvrzení stěžovatele uváděných v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu a v pohovoru k důvodům návrhu a z informací obsažených ve Zprávách o Kyrgyzstánu. Na základě opatřených podkladů zjistily správní orgány přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebraly v kontextu platné právní úpravy a dospěly k závěrům uvedeným v rozhodnutích. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Stěžovatel v řízení o udělení azylu uváděl jako stěžejní důvody své žádosti o azyl diskriminaci, které je ve vlasti vystaven pro svoji ruskou národnost, a s níž pak souvisely potíže s nalezením zaměstnání a konfliktní chování obyvatel národnosti kyrgyzské, a náboženskou nesnášenlivost obyvatel islámského vyznání. Uvedené skutečnosti však byly vyvráceny provedenými důkazy, a to především již citovanými Zprávami o Kyrgyzstánu, které stěžovatelem tvrzenou diskriminaci rusky mluvících obyvatel, ať už v rámci pracovního uplatnění či studia, stejně jako náboženskou diskriminaci neprokázaly. Pokud se stěžovatel dovolává konkrétních konfliktních situací, ve kterých se ocitl se spoluobčany kyrgyzské národnosti či islámského náboženství, vždy se jedná jen o chování určitých soukromých osob, jež nevykazují znaky pronásledování ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu. V řízení o udělení azylu stěžovatel poukazoval rovněž na to, že z vlasti odešel z důvodu, že měl být povolán k vojenské službě v rámci ozbrojeného konfliktu v oblasti Batken, ačkoliv byl dříve pro svůj zdravotní stav jejího výkonu zproštěn. S tímto důvodem stěžovatelem podané žádosti o azyl se již dostatečným způsobem vypořádal žalovaný i krajský soud, a Nejvyšší správní soud jen doplňuje, že citovanou skutečnost se stěžovateli nepodařilo řádně doložit (např. dokumenty o zproštění výkonu vojenské služby ze zdravotních důvodů, dokumenty o povolání k výkonu vojenské služby) ani jednoznačně neplyne ze Zpráv o Kyrgyzstánu, jež potvrzují toliko občasné vojenské boje podél hranic Kyrgyzstánu s Tádžikistánem a s Uzbekistánem.

Je tedy nepochybné, že stěžovatel v řízení o udělení azylu neuvedl takovou skutečnost, která by objektivně nasvědčovala tomu, že by mohl mít odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, proto mu správní orgán I. stupně správně neudělil azyl dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně i rozhodnutí žalovaného dle názoru Nejvyššího správního soudu obsahují dostatečná odůvodnění, ve kterých je řádně popsán průběh řízení o udělení azylu, přehledně a jasně citovány provedené důkazy. Z obou odůvodnění je zřejmé, jakými úvahami byly správní orgány vedeny při hodnocení důkazů, na jejichž základě dospěly ke skutkovým zjištěním ve věci, a při použití právních předpisů, na jejichž základě bylo rozhodováno.

Nejvyšší správní soud shrnuje, že skutková podstata, z níž správní orgán I. stupně a žalovaný v rozhodnutích vycházely, má oporu ve spisech a krajský soud nikterak nepochybil, když napadené rozhodnutí žalovaného nezrušil, v řízení proto nebyla shledána vada ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Stěžovatel v kasační stížnosti nesouhlasí s názorem správního orgánu I. stupně o tom, že tvrzení všech členů rodiny žádajících o azyl jsou totožná a tudíž smyšlená, zároveň namítá, že správní orgán I. stupně měl posuzovat azylové řízení všech členů jeho rodiny z hlediska celku. Nejvyšší správní soud konstatuje, že účastníkem azylového řízení vedeného pod č. j. OAM-3500/VL-10-PH-2000 byl pouze stěžovatel jako žadatel o azyl a nikoliv ostatní členové jeho rodiny, kteří jako žadatelé o azyl byli účastníky samostatných azylových řízení. Správní orgán I. stupně v přezkoumávané věci rozhodoval o udělení azylu pouze stěžovateli, tudíž vycházel zejména z jím uváděných tvrzení, která následně hodnotil. Tvrzení učiněná ostatními členy rodiny jako žadateli o azyl vzal správní orgán I. stupně v potaz jen jako jedno z možných hledisek posouzení žádosti stěžovatele, tato tvrzení však nic nezměnila na zásadní skutečnosti, že stěžovatelem v řízení uváděné důvody nelze označit za azylově relevantní. Nejvyšší správní soud nemá k uvedenému postupu žádné výhrady a na okraj podotýká, že azyl není právním institutem, který by bylo možno vnímat jako univerzální nástroj pro poskytnutí ochrany osobám v případě jakýchkoli problémů v zemi jejich původu, důvody azylu jsou striktně vymezeny zákonem a nemohou pokrývat jakékoliv porušení lidských práv.

Nejvyšší správní soud je v řízení o kasační stížnosti vázán ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Takovou novou skutečností je námitka stěžovatele směřující proti posouzení Zpráv o Kyrgyzstánu správním orgánem I. stupně, když stěžovatel z obsahu zpráv vyvozuje závěry odlišné. Jelikož citovaná námitka nebyla uplatněna v přezkumném řízení soudním v prvním stupni, ale teprve v kasační stížnosti podané po vydání napadeného rozsudku, nemůže se jí Nejvyšší správní soud zabývat.

Stěžovatel v kasační stížnosti dále uvádí, že již u krajského soudu poukazoval na nedostatečné vypořádání se s důkazy ze strany správního orgánu I. stupně a nezákonnost jeho postupu. Jelikož krajský soud pochybení neshledal, má stěžovatel za to, že rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný pro vadu řízení před soudem, kdy taková vada mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, a je dán důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud se domnívá, že krajský soud postupoval v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s., když přezkoumal rozhodnutí žalovaného a správního orgánu I. stupně v mezích žalobních bodů, přičemž stěžovatelem namítané obecně formulované porušení ustanovení správního řádu a rovněž bez bližší specifikace tvrzenou nezákonnost neshledal. Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že krajský soud se dostatečným způsobem vypořádal se všemi žalobními námitkami stěžovatele, a že toto odůvodnění poskytuje dostatečnou skutkovou a právní oporu výroku rozsudku a bylo učiněno řádně a vyčerpávajícím způsobem. Nejvyšší správní soud tudíž nenahlíží na důvod kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jako na oprávněný, neboť nepovažuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný pro jeho nesrozumitelnost nebo nedostatek důvodů, popřípadě zatížený jinou vadou řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. I když stěžovatel formálně podřadil vytýkané vady pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., obsahově se jedná opětovně o vady spadající pod písm. b) citovaného ustanovení. Ani v tomto bodu však splnění důvodů kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatel podal také návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se návrhem nezabýval, neboť věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Jelikož stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. dubna 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu